

FICHE 11: EEN GRAFISCH DOCUMENT AFSTOFFEN EN SCHOONMAKEN

1. Afstoffen

Op een bestoft werk kunnen micro-organismen zich gemakkelijker ontwikkelen. Afstoffen doet u dan ook preventief, maar deze behandeling is niet onschuldig en er moeten bijzondere voorzorgsmaatregelen voor worden genomen.

Voorzorgsmaatregelen

- Werken waarop poedervormige materialen (houtschool, pastel) werden aangebracht of gevoelige technieken werden toegepast (afgebladderde gouache bijvoorbeeld), kunt u beter niet afstoffen.
- Kijk vóór u begint, aandachtig om te zien in welke staat de ondergrond is en waar de kwetsbare zones zitten (scheuren).
- In geval van twijfel moet u bij een restaurateur advies inwinnen.

Materiaal

- Penselen met zeer zachte haren (geitenhaar wordt aanbevolen).
- Stofzuiger met miniatuurmondstukken en een absoluut filter (houdt schimmels tegen).
- Doeken van microvezel (in bepaalde gevallen).

Methode

1. Als er veel stof op de drager zit en er geen kwetsbare oppervlakken zijn, kunt er in eerste instantie met een doek van microvezel over gaan om het stof dat in de papervezel zit, weg te halen.

2. In de andere gevallen ontstoft u het oppervlak van binnen naar buiten toe af met een penseel en een stofzuiger die van een gepast mondstuk is voorzien. Strijk het penseel in de richting van de stofzuiger, zodat het zo opgelaaide stof wordt opgezogen.

2. Gommen

- Door te gommen kunt u het vuil weghalen dat na het afstoffen is blijven zitten.
- De schurende eigenschappen van de gom moeten aan de staat van het oppervlak zijn aangepast, zodat u dit niet kunt beschadigen.
- Het materiaal van de gom die u gebruikt, moet chemisch inert zijn.

a. Gommen met gompoeder

Vorzorgsmaatregelen

Deze methode is niet geschikt voor werken waarop poedervormige of gevoelige materialen werden gebruikt. In geval van twijfel moet u bij een restaurateur advies inwinnen.

Materiaal

- Vinylgom in poedervorm (Plastigom)
- Penseel met zachte haren

Methode

1. Strooi rijkelijk gompoeder over het schoon te maken oppervlak.
2. Doe het gompoeder met uw vingertippen in draaiende bewegingen rollen en houd daarbij met één hand het document stevig vast zodat het plat blijft liggen. Het gommen moet op een homogene manier gebeuren.
3. Verwijder het overtollige gompoeder met een penseel. Als de gom grijs wordt, moet u hem weggoien.

b. Gommen met een latexgom

Materiaal

- Latexgom

Vorzorgsmaatregelen

- Een sponsgom van latex schuurt harder dan gompoeder. Zulke gommen worden gebruikt voor hardnekkig stof.
- Deze methode is niet geschikt voor werken waarop poedervormige of gevoelige materialen werden gebruikt.
- Mag niet worden gebruikt op gravures (u zou inkt kunnen weggommen) of calques.

Methode

1. Snijd een stuk gom af.
2. Gom voorzichtig over het oppervlak en houd dit daarbij stevig met één hand vast. Het gommen moet op een homogene manier gebeuren.

De gom kan na een wasbeurt 1 of 2 keer opnieuw worden gebruikt.

Redactie: Claire Dard, restaurateur, Centre d'Histoire Locale.